

Středa, 29. dubna 2015

P8_TA(2015)0173

Úřad evropského veřejného žalobce**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 29. dubna 2015 o návrhu nařízení Rady o zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (COM(2013)0534 – 2013/0255(APP))**

(2016/C 346/04)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh nařízení Rady o zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (COM(2013)0534),
  - s ohledem na své usnesení ze dne 12. března 2014 o návrhu nařízení Rady o zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce ⁽¹⁾,
  - s ohledem na návrh směrnice o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (COM(2012)0363),
  - s ohledem na své usnesení ze dne 23. října 2013 o organizované trestné činnosti, korupci a praní peněz: doporučené kroky a iniciativy ⁽²⁾,
  - s ohledem na návrh nařízení o Agentuře Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) (COM(2013)0535),
  - s ohledem na Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, články 2, 6 a 7 Smlouvy o Evropské unii a na Listinu základních práv Evropské unie,
  - s ohledem na návrh usnesení Rady ze dne 30. listopadu 2009 o cestovní mapě pro posílení procesních práv podezřelých nebo obviněných osob v trestním řízení,
  - s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 86, 218, 263, 265, 267, 268 a 340 této smlouvy,
  - s ohledem na čl. 99 odst. 3 jednacího řádu,
  - s ohledem na průběžnou zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a stanovisko Výboru pro právní záležitosti (A8-0055/2015);
- A. vzhledem k tomu, že podle údajů, které Komise shromáždila a analyzovala, byl vymezen průměrný objem podezření z podvodů týkajících se finančních zájmů Unie na výši přibližně 500 milionů EUR ročně, i když se lze oprávněně domnívat, že podvody mohou ohrožovat finanční prostředky ve výši až tří miliard EUR ročně;
- B. vzhledem k nízké míře podaných obvinění – přibližně 31 % za osm let od roku 2006 do roku 2013 – oproti počtu doporučení týkajících se soudního řešení, která vydal úřad OLAF členskými státním, a vzhledem k tomu, že jedním z cílů Úřadu evropského veřejného žalobce je vyrovnání tohoto rozdílu;
- C. vzhledem k tomu, že účinnost některých členských států, pokud jde o odhalování a stíhání podvodů poškozujících finanční zájmy EU, mohla být nižší, v důsledku čehož vzniká škoda daňovým poplatníkům ze všech členských států přispívajících do rozpočtu Unie;
- D. vzhledem k tomu, že Parlament ve svém usnesení ze dne 12. března 2014 vyzval Radu, aby jej pomocí souvislého toku informací a stálých konzultací v široké míře zapojila do svých legislativních prací;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P7_TA(2014)0234.

⁽²⁾ Přijaté texty, P7_TA(2013)0444.

Středa, 29. dubna 2015

- E. vzhledem k tomu, že by rozdílné právní řády, tradice a systémy vymáhání práva a soudnictví v členských státech neměly bránit či vytvářet překážky v boji proti podvodům a trestným činům poškozujícím finanční zájmy Unie;
- F. vzhledem k tomu, že terorismus je financován prostřednictvím organizované trestné činnosti, přičemž zdrojem jeho financování jsou podvody páchané skupinami organizovaného zločinu;
- G. vzhledem k tomu, že článek 86 Smlouvy o fungování Evropské unie umožňuje rozšíření pravomocí Úřadu evropského veřejného žalobce, aby zahrnovaly boj proti závažné trestné činnosti s přeshraničním rozměrem; vzhledem k tomu, že Rada může tuto možnost zvážit v okamžiku, kdy bude Úřad evropského veřejného žalobce zřízen a bude řádně fungovat;
1. opakovaně potvrzuje své pevné odhodlání projednat prioritní otázky s cílem zřídit Úřad evropského veřejného žalobce a vymezit zásady a podmínky, za nichž k tomu může udělit svůj souhlas;
  2. opakuje body obsažené ve své předchozí průběžné zprávě přijaté v usnesení ze dne 12. března 2014 a snaží se je doplnit a aktualizovat podle posledního vývoje jednání Rady;
  3. vyzývá Radu, aby Parlamentu v zájmu zajištění transparentnosti a demokratické legitimity poskytovala veškeré informace a vedla s ním pravidelné konzultace; důrazně vyzývá Radu, aby náležitě zohlednila postoje Parlamentu, což je podmínkou k zajištění souhlasu s přijetím nařízení o zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce;
  4. připomíná, že Úřad evropského veřejného žalobce by měl mít působnost v oblasti trestných činů poškozujících finanční zájmy Unie; v tomto ohledu připomíná, že příslušné trestné činy mají být vymezeny v navrhované směrnici o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (dále jen „směrnice PIF“); uznává pokrok, kterého v jednáních o přijetí směrnice PIF společní normotvůrci dosáhli, a vyzývá Radu, aby obnovila své úsilí o dosažení dohody na této směrnici, která je podmínkou pro zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce;
  5. má za to, že v zájmu zvýšení účinnosti boje proti podvodům, míry zpětného vymáhání a důvěry daňových poplatníků v orgány EU je zapotřebí uplatnit inovativní přístup k vyšetřování, stíhání a obžalování pachatelů podvodů poškozujících finanční zájmy Unie;
  6. považuje za zcela zásadní, aby byl zřízen společný, silný a nezávislý Úřad evropského veřejného žalobce, kterému bude příslušet vyšetřování, stíhání a obžalování pachatelů trestných činů poškozujících finanční zájmy Unie, a jakékoli jiné slabší řešení považuje za přítěž pro rozpočet Unie;

Nezávislý Úřad evropského veřejného žalobce

7. zdůrazňuje, že struktura Úřadu evropského veřejného žalobce by měla být plně nezávislá na vnitrostátních vládách a orgánech EU a chráněna před politickými vlivy a tlaky; vyzývá proto k otevřenosti, objektivitě a transparentnosti při výběrových a jmenovacích řízeních na funkce evropského nejvyššího žalobce, zástupců evropského nejvyššího žalobce, evropských žalobců a pověřených evropských žalobců; domnívá se, že aby se předešlo veškerým střetům zájmů, měla by být funkce evropského žalobce pozicí na plný úvazek;
8. zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby se Parlament zapojil do postupů jmenování evropských žalobců, a navrhuje uspořádat otevřené výběrové řízení pro uchazeče, kteří splňují nezbytná kritéria, pokud jde o integritu, odborné znalosti, zkušenosti a dovednosti; má za to, že evropští žalobci by měli být jmenováni po společné dohodě Rady a Parlamentu na základě užšího seznamu kandidátů, který sestaví Komise, a po následném posouzení nezávislou skupinou odborníků sestavenou z řad obecně uznávaných soudců, státních zástupců a právníků; evropský nejvyšší žalobce by měl být po slyšení v Parlamentu jmenován stejným postupem;

Středa, 29. dubna 2015

9. má za to, že členy kolegia by mělo být možné odvolat na základě rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie na žádost Rady, Komise, Parlamentu a/nebo evropského nejvyššího žalobce;

10. zdůrazňuje, že členské státy musí do postupů jmenování pověřených evropských žalobců zapojit vnitrostátní orgány justiční samosprávy, a to v souladu s vnitrostátními právními předpisy a postupy;

11. vítá ustanovení obsažené ve znění Rady, pokud jde o povinnost podávat výroční zprávy orgánům EU s cílem zajistit průběžné hodnocení činnosti vykonávaných tímto novým subjektem; vyzývá Radu, aby zajistila, že výroční zpráva bude obsahovat mimo jiné podrobné údaje o ochotě vnitrostátních orgánů spolupracovat s Úřadem evropského veřejného žalobce;

Jasně rozdělení pravomocí mezi Úřadem evropského veřejného žalobce a vnitrostátními orgány

12. má za to, že pravidla upravující rozdělení pravomocí mezi Úřadem evropského veřejného žalobce a vnitrostátními orgány by měla být jasně definována, aby se zabránilo veškeré nejistotě nebo nesprávnému výkladu v operativní fázi: Úřad evropského veřejného žalobce by měl mít pravomoc vyšetřovat a stíhat trestné činy podvodů poškozujících finanční zájmy Unie vymezené ve směrnici o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie; má za to, že Úřad evropského veřejného žalobce by měl proto rozhodnout jako první o tom, zda má ve věci pravomoc, a zahájit vlastní vyšetřování dříve než vnitrostátní orgány, aby se předešlo souběžným vyšetřováním, která jsou neúčinná;

13. trvá na tom, že by vnitrostátní orgány, které vyšetřují trestné činy, jež mohou spadat do působnosti Úřadu evropského veřejného žalobce, měly mít povinnost vyzkoušet je o veškerých těchto vyšetřováních; opakovaně zdůrazňuje, že v zájmu zajištění nezávislosti a efektivity tohoto úřadu je zapotřebí, aby byl Úřad evropského veřejného žalobce oprávněn taková vyšetřování převzít, pokud se k tomu rozhodne;

14. znovu připomíná, že pravomoci Úřadu evropského veřejného žalobce by se měly vztahovat na trestné činy nepoškozující finanční zájmy Unie pouze v případě, že budou splněny všechny tyto podmínky:

- a) konkrétní jednání představuje jak trestný čin poškozující finanční zájmy Unie, tak trestné činy jiné povahy; a dále
- b) trestné činy poškozující finanční zájmy Unie mají dominantní povahu, přičemž ostatní trestné činy jsou pouze doplňkového rázu; a dále
- c) ostatní trestné činy by nebylo možné dále stíhat a trestat, pokud by nebyly stíhány a souzeny spolu s trestnými činy, které poškozují finanční zájmy Unie;

rovněž má za to, že v případě sporu ohledně příslušnosti mezi Úřadem evropského veřejného žalobce a vnitrostátními orgány pověřenými trestním stíháním by měl Úřad evropského veřejného žalobce na ústřední úrovni rozhodnout o tom, kdo povede vyšetřování a stíhání; dále má za to, že určení příslušnosti v souladu s těmito kritérii by mělo vždy podléhat soudnímu přezkumu;

Efektivní struktura pro účinné projednávání případů

15. vyjadřuje politování nad tím, že oproti hierarchické struktuře, kterou Komise původně navrhla, uvažují členské státy o možnosti zřídit kolegiální strukturu; v této souvislosti je přesvědčen o tom, že rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, volbě příslušného soudu, postoupení nebo zamítnutí věci a transakci by měla být přijímána senáty na centrální úrovni;

16. zdůrazňuje skutečnost, že senáty by měly hrát hlavní roli při vyšetřování a stíhání a jejich činnost by se neměla omezovat jen na koordinační funkce, ale měly by vykonávat i dozor nad místní činností evropských pověřených žalobců;

17. je znepokojen automatickou vazbou mezi evropským veřejným žalobcem v centrálním úřadě a případem podaným v jeho členském státě, neboť tato vazba by mohla způsobovat zjevné potíže, pokud jde o nezávislost žalobců a stejnoměrné přidělování případů;

Středa, 29. dubna 2015

18. vyzývá proto k racionální organizaci pracovní náplně Úřadu na centrální úrovni: v této souvislosti konstatuje, že systém přidělování případů jednotlivým senátům by se měl zakládat na předem určených a objektivních kritériích; rovněž předepisuje, že v další fázi by mohla být navržena odborná specializace senátů;

19. je přesvědčen o tom, že potřebné znalosti, odbornost a zkušenosti ve věci vnitrostátních systémů vymáhání práva zajistí personál Úřadu evropského veřejného žalobce v centrální kanceláři;

Vyšetřovací opatření a přípustnost důkazů

20. vyzývá normotvůrce, aby zaručil zjednodušení postupů, jejichž prostřednictvím získává Úřad evropského veřejného žalobce příslušné povolení k vyšetřovacím opatřením v přeshraničních případech a které musí být v souladu s právními předpisy členských států, ve kterých je uvedené opatření provedeno; připomíná, že společní normotvůrci se dohodli na kritériích, která musí být naplněna, aby mohly členské státy požadovat vyšetřovací opatření na základě zásady vzájemného uznávání, zakotvené ve směrnici 2014/41/EU o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech; má za to, že tato kritéria by měla platit i u vyšetřovacích opatření, která má povolovat Úřad evropského veřejného žalobce, a to zejména, pokud jde o důvody pro odmítnutí;

21. vyzývá Radu, aby zajistila přípustnost důkazů shromážděných Úřadem evropského veřejného žalobce zcela v souladu s příslušnými evropskými a vnitrostátními právními předpisy v celé Unii, neboť je to zásadní pro zajištění účinnosti stíhání, a v souladu s článkem 6 SEU, Listinou základních práv Evropské unie a Evropskou úmluvou o lidských právech;

22. zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby Úřad evropského veřejného žalobce aktivně usiloval o získání veškerých relevantních důkazů, ať usvědčujících, nebo vyvíjejících; dále trvá na tom, že je nezbytné přiznat podezřelé nebo obviněné osobě ve všech vyšetřováních, která Úřad evropského veřejného žalobce povede, určitá práva týkající se důkazů, a to zejména:

a) podezřelé nebo obviněné osoby by měly mít právo předkládat důkazy k posouzení Úřadem evropského veřejného žalobce;

b) podezřelé nebo obviněné osoby by měly mít právo požádat Úřad evropského veřejného žalobce o shromáždění veškerých důkazů významných z hlediska vyšetřování, včetně jmenování znalců a výslechu svědků;

23. vzhledem k tomu, že u přeshraničních trestných činů, které spadají do působnosti Úřadu evropského veřejného žalobce, může být dána příslušnost vícero jurisdikcí, považuje za zásadní zajistit, aby evropští žalobci, evropští pověřeni žalobci a vnitrostátní orgány pověřené stíháním plně dodržovali zásadu *ne bis in idem*, pokud jde o stíhání trestných činů spadajících do pravomoci Úřadu evropského veřejného žalobce;

Možnost uplatnit soudní přezkum

24. potvrzuje, že v souvislosti s činností Úřadu evropského veřejného žalobce by mělo být vždy respektováno právo na soudní opravný prostředek, a je si rovněž vědom, že je zapotřebí, aby Úřad mohl provádět své úkony účinně; proto má za to, že by rozhodnutí Úřadu evropského veřejného žalobce měla podléhat soudnímu přezkumu u příslušného soudu; zdůrazňuje, že rozhodnutí senátů, jako jsou například rozhodnutí o určení příslušnosti k trestnímu stíhání, zamítnutí či postoupení věci nebo transakci, by měla podléhat soudnímu přezkumu ze strany soudů Unie;

25. má za to, že pro účely soudního přezkumu všech vyšetřovacích a jiných procesních opatření přijatých v souvislosti s výkonem trestního stíhání by příslušné soudy členských států měly považovat Úřad evropského veřejného žalobce za vnitrostátní orgán;

Soudržná právní ochrana podezřelých nebo obviněných osob

26. připomíná, že nový Úřad by měl vykonávat svou činnost tak, aby plně respektoval práva podezřelých nebo obviněných osob, která jsou zakotvena v článku 6 SEU, článku 16 SFEU, v Listině základních práv Evropské unie a v legislativních opatřeních, která již byla na úrovni Unie přijata v oblasti procesních práv podezřelých a obviněných osob v souvislosti s trestním řízením a v oblasti ochrany osobních údajů;

Středa, 29. dubna 2015

27. potvrzuje, že budoucí směrnice o právní pomoci by se měla vztahovat rovněž na veškeré podezřelé nebo obviněné osoby, které Úřad evropského veřejného žalobce vyšetřuje nebo stíhá; vyzývá členské státy, aby po dobu neexistence takové směrnice EU zajistily účinný přístup k právní pomoci v souladu s příslušnými vnitrostátními předpisy;

28. zdůrazňuje, že všechny podezřelé nebo obviněné osoby, které Úřad evropského veřejného žalobce vyšetřuje nebo stíhá, mají právo na ochranu svých osobních údajů; v této souvislosti zdůrazňuje, že zpracování osobních údajů v rámci činnosti Úřadu evropského veřejného žalobce musí podléhat nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001; zdůrazňuje, že jakákoli zvláštní ustanovení týkající se ochrany údajů, která mají být uvedena v nařízení Rady o zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce, mohou pouze doplňovat a dále rozvíjet ustanovení obsažená v nařízení (ES) č. 45/2001, a to pouze v nezbytném rozsahu;

29. opakovaně potvrzuje své pevné odhodlání zřídit Úřad evropského veřejného žalobce a reformovat Eurojust v souladu s předpokladem Komise uvedeným v obou jejích návrzích; žádá, aby Komise upravila odhady dopadu na rozpočet podle kolegiální struktury; vyzývá k vyjasnění vztahů mezi Eurojustem, Úřadem evropského veřejného žalobce a Úřadem OLAF, aby byly vymezeny jejich příslušné úkoly při ochraně finančních zájmů EU; vyzývá Radu a Komisi, aby v zájmu zvýšení účinnosti vyšetřování posoudily možnosti pro důslednější integrovaný přístup těchto subjektů;

o

o o

30. naléhavě vyzývá Radu, aby se řídila výše uvedenými doporučeními, a zdůrazňuje, že tyto podmínky jsou zásadní pro to, aby Parlament vyslovil s návrhem nařízení Rady souhlas;

31. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.
